

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова Приймальної комісії
Ректор ОНМедУ
ак. НАМН України ,професор

В.Запорожан
_____ 2021 року

ПРОГРАМА
ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ
для здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії
в аспірантурі

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність: 228 «Педіатрія»
Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

Одеса -2021

ПОГОДЖЕНО

Рішення Приймальної комісії

ОНМедУ

Протокол _____ № 8
13.05.2021р.

Проректор з наукової роботи

ОНМедУ

професор О.А.Шандра

Відповідальний секретар

Приймальної комісії

ОНМедУ

доцент Е.С.Бурячківський

Проректор з наукової роботи
ОНМедУ
професор

Проректор з наукової роботи
ОНМедУ
доцент

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

КРИТЕРІЇ ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ОКРЕМОГО ПИТАННЯ СПІВБЕСІДИ

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Основною формою підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти є аспірантура закладу вищої освіти (наукової установи) за очною денною або заочною формою навчання.

Доктор філософії – це освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра чи спеціаліста. Ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти або наукової установи в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді.

Підготовка в аспірантурі передбачає виконання особою відповідної освітньо-наукової програми ОНМедУ за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження. Невід'ємною складовою освітньо-наукової програми аспірантури є підготовка та публікація наукових статей.

ОНМедУ здійснює прийом до аспірантури на здобуття ступеня доктора філософії за науковими спеціальностями (спеціалізаціями) відповідно до ліцензії на надання освітніх послуг на третьому (освітньо-науковому) рівні.

Для здобуття ступеня доктора філософії за спеціальностями медичного спрямування на конкурсній основі приймаються особи, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста) з відповідної спеціальності медичного спрямування та мають сертифікат лікаря-спеціаліста за спеціальністю, що відповідає спеціальності аспірантури. Для здобуття ступеня доктора філософії за іншими ліцензованими спеціальностями на конкурсній основі приймаються особи, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста).

Прийом документів для вступу в аспірантуру здійснюється на конкурсних засадах після оголошення конкурсу на офіційному веб-сайті ОНМедУ. До вступних випробувань на навчання із здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії допускаються вступники, які вчасно подали всі необхідні для вступу документи.

Вступники до аспірантури ОНМедУ складають іспит із спеціальності (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності).

Метою вступного випробування на навчання для здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі за спеціальністю є визначення рівня підготовки вступника щодо виконання науково-дослідної роботи.

Зміст програми вступного випробування до аспірантури охоплює весь обсяг теоретичних знань, умінь і практичних навичок, необхідних для наукової роботи, а також для подальшої самостійної роботи на базах кафедр під час навчання в аспірантурі. Вступники до аспірантури за спеціальністю повинні володіти базовими знаннями, обґрунтовано відповідати на запитання співбесіди та орієнтуватися в рамках своєї спеціальності і володіти практичними навичками.

У програмі надано перелік питань до вступного іспиту, список орієнтовних тем рефератів, список рекомендованої літератури (основної та додаткової).

Практична підготовка здобувачів при плануванні вступу до аспірантури досягається шляхом систематичної та активної участі за основним їх місцем

роботи. Крім того, бажаним є досвід здобувача у проведенні наукових досліджень, клінічних випробувань, експериментальних та інноваційних розробок, участь у науково-практичних конференціях, семінарах, з'їздах України, наявність друкованих робіт (статей або тез).

Для визначення рівня знань і практичних навичок програмою передбачено проведення вступного іспиту у формі співбесіди.

Вступне випробування зі спеціальності проводиться в усній формі. На співбесіді вступник повинен продемонструвати знання з основних дисциплін за спеціальністю.

Вступник в аспірантуру повинен:

- проявляти здатність до формування навиків самостійної науково-дослідницької та педагогічної діяльності, поглибленого вивчення теоретичних і методологічних основ, удосконалення філософської освіти, орієнтованої на професійну діяльність, удосконалення знань іноземної мови, в тому разі й для застосування в професійній діяльності;

- проявляти здатності до вдосконалення та розвитку власного інтелектуального та загально-культурного рівня;

- бути ознайомленим з діючими законодавчими актами України про вищу освіту і концепцією адаптації української вищої школи до загально-європейського простору вищої освіти;

- вміти формувати науковий світогляд та методологію педагогічної діяльності та професійної компетентності;

- бути здатним до оволодіння основними формами, методами та прийомами навчального процесу, їх оптимальне застосування;

- проявляти здатність до засвоєння специфіки викладацької діяльності у вищій школі;

- мати схильність до виховання загальної і професійної культури майбутнього викладача вищого навчального закладу.

КРИТЕРІЇ ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ

Вступне випробування проводиться в усній формі (співбесіда), результат заноситься у протокол, відомість співбесіди і в екзаменаційний аркуш.

Вступник повинен дати відповідь на запитання відповідно до програми вступного випробування (співбесіди) з питань блоків дисциплін за спеціальністю, правильно сформулювати відповіді на задані запитання, ґрунтовно дати пояснення щодо основних засад спеціальності.

Оцінка результатів вступних випробувань здійснюється за 200-бальною шкалою від 100 до 200 балів.

На кожній співбесіді пропонуються 4 (чотири) питання. Одна правильна відповідь на питання співбесіди оцінюється max до 50 балів.

Вага оцінки вступного випробування зі спеціальності (в балах)

Компонент вступного випробування	Максимальна кількість балів
Відповідь на перше питання співбесіди	50
Відповідь на друге питання співбесіди	50
Відповідь на третє питання співбесіди	50
Відповідь на четверте питання співбесіди	50
Загальна максимальна кількість балів за вступне випробування зі спеціальності	200

Для позитивного результату сума балів повинна бути від 100 балів і більше.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ОКРЕМОГО ПИТАННЯ СПІВБЕСІДИ

200- бальна шкала	Вимоги до рівня знань
50	Вступник володіє глибокими й міцними знаннями, дає ґрунтовну відповідь на поставлене питання, висловлює власну позицію і переконливо її аргументує, самостійно оцінює джерела інформації, що стосуються питання, вміє узагальнити поданий матеріал: розкриті і точно вжиті основні поняття; сутність питань розкрито повно, розгорнуто, логічно; використані приклади, що ілюструють теоретичні положення; представлені різні точки зору на проблему; відповіді обґрунтовані та послідовні; повно і оперативно надано відповіді на додаткові запитання.
35	Вступник вільно викладає зміст питання, поставленого екзаменатором, застосовуючи необхідну термінологію та нормативно-правову базу, робить аргументовані висновки: розкриті основні поняття; сутність питань розкрита повно, логічне; використані приклади, що ілюструють теоретичні положення; представлені різні точки зору на проблему; відповіді обґрунтовані та послідовні; повно і оперативно надано відповіді на додаткові запитання.
20	Вступник частково володіє змістом питання і використовує знання за аналогією, може порівнювати, узагальнювати, систематизувати: інформацію: розкрита тільки менша частина основних понять; не точно використані основні категорії і поняття; не повно дані відповіді за змістом питань; не наведено приклади, які б ілюстрували теоретичні положення; діалог з екзаменатором не вийшов; виникли проблеми в обґрунтуванні висновків, аргументацій; немає відповіді на більшість додаткових питань.
0	Вступник може на рівні «так-ні» відтворити кілька термінів із обсягу питання, обрати правильний варіант відповіді з двох запропонованих: не розкрито жодне з основних понять; не дані основні визначення категорій і понять дисципліни; допущені суттєві неточності і помилки при викладі матеріалу.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ

ПЕДІАТРІЯ

1. Організація лікувально-профілактичної допомоги дітям.
2. Вплив соціальних, біологічних та екологічних факторів на здоров'я дитини.
3. Організація лікувально-профілактичної допомоги дітям. Лікарня, доброзичлива до дитини. Клініка, дружня для молоді.
4. Харчування здорових і хворих дітей
5. Сучасна концепція збалансованого харчування
6. Раціональне вигодовування дітей першого року життя
7. Принципи грудного вигодовування немовлят, сформульовані ВООЗ і шляхи їх впровадження
8. Харчування хворої дитини, хронічні розлади харчування
9. Рахіт та рахітоподібні захворювання
10. Медична генетика та імунобіологічна реактивність
11. Основи медичної генетики
12. Спадкові та вроджені хвороби людини
13. Основи імунології
14. Первинні та вторинні імунodefіцитні стани
15. Імунокорекція
16. Хвороби новонароджених
17. Вплив шкідливих факторів, хвороб матері в різні терміни вагітності на форм, плоду
18. Внутрішньоутробні інфекції
19. Жовтяниця новонароджених
20. Сепсис новонароджених
21. Хвороби органів дихання
22. Методи дослідження органів дихання та інтерпретація їх результатів
23. Гострі респіраторні захворювання
24. Гострий обструктивний ларингіт
25. Бронхіти
26. Пневмонія, сучасна етіологічна структура, патогенез, клініка, лікування
27. Хронічні неспецифічні бронхолегеневі захворювання
28. Гостра пневмонія, сучасна етіологічна структура, патогенез, клініка, лікування
29. Бронхіальна астма. Алергічний риніт. Поліноз
30. Плеврити
31. Хвороби органів кровообігу
32. Первинна і вторинна артеріальна гіпертензія
33. Вегетативна дисфункція, особливості у підлітковому віці
34. Вроджені вади серця і магістральних судин, рання діагностика
35. Порушення серцевого ритму і провідності
36. Хвороби серця неревматичної природи
37. Гостра та хронічна серцева недостатність

38. Дифузні хвороби сполучної тканини. Ревматизм
39. Ревматизм. Набуті вади серця
40. Ревматоїдний артрит
41. Системний червоний вовчак
42. Інші дифузні хвороби сполучної тканини (дерматоміозит, візливий поліартеріт та ін.).
43. Хвороби органів кровотворення. Геморагічні та тромботичні захворювання
44. Дослідження периферичної крові та клінічна оцінка гемограм
45. Аремії
46. Лейкемії
47. Лейкемоїдні реакції. Доброякісні лімфаденопатії
48. Геморагічні і тромботичні захворювання
49. Хвороби органів травлення
50. Методи дослідження шлунково-кишкового тракту та оцінка їх результатів
51. Захворювання стравоходу
52. Захворювання шлунку та дванадцятипалої кишки. Гастрити, гастродуоденіти
53. Виразкова хвороба шлунку та дванадцятипалої кишки
54. Пілоростеноз
55. Захворювання товстої і тонкої кишки: Неспецифічний виразковий коліт
56. Дисбактеріоз
57. Патологія печінки і жовчовивідних шляхів
58. Захворювання, що перебігають із синдромом мальасиміляції (ексудативна ентеропатія, целиакія, дисахаридозна недостатність, муковісцидоз, харчова алергія).
59. Хронічні захворювання печінки
60. Захворювання підшлункової залози
61. Хвороби сечової системи
62. Методи дослідження сечової системи та оцінка результатів дослідження
63. Гострий та хронічний гломерулонефрит
64. Мікробно-запальні захворювання сечових шляхів
65. Спадкові та вроджені хвороби сечової системи
66. Гостра та хронічна ниркова недостатність
67. Невідкладні стани
68. Принципи серцево-легеневої реанімації
69. Невідкладна допомога при кровотечах, геморагічних і тромботичних захворюваннях
70. Гостра дихальна недостатність, невідкладна допомога
71. Синдром нейротоксикозу
72. Судомний синдром, принципи терапії
73. Шок і його різновиди, невідкладна допомога
74. Коми, їх диференційна діагностика, невідкладна допомога
75. Основні принципи інтенсивної терапії при отруєннях
76. Невідкладна допомога при травмах, опіку, обморожуванні, утепленні
77. Інші питання педіатрії

78. Дифтерія
79. Менінгококова інфекція
80. Туберкульоз. Клініка, специфічні методи діагностики та профілактика
81. Інвазивні та секреторні діареї
82. Антибіотикотерапія у дітей
83. Захворювання щитовидної залози
84. Цукровий діабет
85. Організація екстренної медичної допомоги населенню у надзвичайних ситуаціях
86. Проблеми СНІДу і вірусних гепатитів
87. Імунопрофілактика
88. Класифікація препаратів для проведення вакцинації
89. Нац. календар щеплень. Документи, що регламентують проведення щеплень в Україні
90. Несприятливі події після імунізації (НППІ). Порядок реєстрації, НППІ. Розслідування випадку НППІ
91. Проведення вакцинальної сесії. Правила введення вакцин
92. Збереження та транспортування вакцин
93. Протипоказання до вакцинації
94. Щеплення за станом здоров'я. Рекомендовані щеплення

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Марушко Т.В. Системні васкуліти у дітей: принципи діагностики і лікування. Тематичний номер «Педіатрія» №1 (52) 2020 р.
2. Марушко Т.В. Системні васкуліти у дітей: принципи діагностики і лікування. Тематичний номер «Педіатрія» №3 (54) 2020 р.
3. Марушко Т.В., Ювенільний дерматоміозит. Тематичний номер «Педіатрія» №3 (50), 2019 р.
4. Марушко Т.В. Системний Червоний Вовчак у дітей. Тематичний номер «Педіатрія» №3 (46), вересень-жовтень 2018 р.
5. Гордєєв А.В., Савушкин Н.М., Галушко Е.А. Лихоманка неясного походження в ревматології. Тематичний номер «Сучасна ревматологія» №3, 2018 р.
6. Настанова 00611. Риносинусит у дітей. Настанови на засадах доказової медицини. Створені DUODECIM Medical Publications, Ltd. 2017-05-11
7. Внутрішні хвороби. Підручник заснований на принципах доказової медицини, Анджей Щеклік, 2018/2019
8. Спеціалізований медичний портал: Health-ua.com, Ювенільний ідіопатичний артрит, Марушко Т.В., 2018
9. Спеціалізований медичний портал: Health-ua.com, Ювенільна склеродемія, Марушко Т.В., 2019
10. Бельмер С.В., Хавкин А.И., Печкуров Д.В. Функциональные нарушения органов пищеварения у детей. Принципы диагностики и лечения (в свете Римских критериев IV). – 2018

11. Журнал «Здоровье ребенка». Функциональная абдоминальная боль у детей. Шутова Е.В., Белоусова О.Ю., Павленко Н.В., Савицкая Е.В. Харьковская медицинская академия последипломного образования, г. Харьков, Украина, 2019
12. The Management of Paediatric Functional Abdominal Pain Disorders: Latest Evidence Andrea Brusaferrò, Edoardo Farinelli, Letizia Zenzeri, Rita Cozzali, Susanna Esposito Paediatr Drugs. 2018; 20(3): 235-247. Published online 2018 Mar. 2. Doi: 10.1007/s40272-018-0287-z.
13. Псевдоабдомінальний синдром у практиці лікаря загальної практики – сімейної медицини Л.с. Бабінець, Б.О. Мігенько, Н.І. Корильчук, Н.Є. Боцюк, Л.М. Мігенько, Є.М. Стародуб, О.Р. Ясній ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського МОЗ України» - 2018.
14. Педіатрія. Диференційна діагностика, невідкладні стани. Навчальний посібник /За редакцією проф. М.Л. Аряєва, проф. Н.В. Котової/ Одеса – 2017
15. В.В. Бережний, В.Г. Козачук, Вигодовування дітей першого року життя // "Здоров'я України", 2017.
16. Ожиріння та надмірна маса тіла в дітей, критерії діагностики та статистика поширеності /Л.Е. Заболотна, Л.В. Яценко //Клінічна та профілактична медицина. – 2019. - №2. – С.36-46.
17. В.А. Гриб, В.І. Пашковський. Вірусні енцефаліти: нові можливості діагностики та імунотерапії. Здоров'я України. Тематичний номер «Неврологія, Психіатрія, Психотерапія» №2(41), червень 2017 р.
18. Настанова 00604. Менінгіт у дітей. Настанови на засадах доказової медицини. Створені DUODECIM Medical Publications, Ltd, Дата останнього оновлення: 2017-05-11.
19. Псевдоабдомінальний синдром у практиці лікаря загальної практики – сімейної медицини Л.С. Бабінець, Б.О. Мігенько, Н.І. Корильчук, Н.Є. Боцюк, Л.М. Мігенько, Є.М. Стародуб, О.Р. Ясній ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського МОЗ України». – 2018.
20. Педіатрія. Диференційна діагностика, невідкладні стани. Навчальний посібник /За редакцією проф. М.Л. Аряєва, проф. Н.В. Котової/ Одеса – 2017
21. Тематичний номер «Педіатрія» №4(47), грудень 2018 р.
22. «Сучасне обличчя целиакії. Що повинен знати інтерніст?» - 2018 – Н.Р. Матковська, Л.В. Глушко, Т.Ю. Гавриш, Н.М. Волошинович, Л.М. Скрипник, У.І. Маслій - /Івано-Франківський національний медичний університет.
23. Няньковський С.Л., Няньковська О.С., Троцький Г.М., Камуть Н.В. «Харчова алергія на білок коров'ячого молока чи непереносимість лактози? Принципи диференціальної діагностики й дієтотерапії» /Медичний журнал «Здоров'я дитини» - 2019
24. Гузій О.В. Синдром хронічної діареї у дітей: новітні підходи в діагностиці та лікуванні //Український медичний часопис. – 2018. - №1(2). – С.22-26.
25. Свінціцький А.С., Гаєвські П. Внутрішні хвороби. Підручник, заснований на принципах доказової медицини //Практична Медицина. – 2018/19

26. Основи педіатрії за Нельсоном, 2019 р., Карен Дж. Маркданте, Роберт М. Клігман; переклад 8-го англ. Видання
27. Гістологічна будова органів ротової порожнини. Загальні принципи структурної організації слизової оболонки порожнини рота: навч. посіб. /Н.Б. Гринцова, Л.В. Васько, Л.І. Кіпченко, О.М. Гортинська. – Суми: Сумський державний університет, 2017. - 58 с.
28. Знаменська Т.К., Воробйова О.В. Функціональний закріп у дітей раннього віку: сучасний стан проблеми на підставі доказів. НЕОНАТОЛОГІЯ, ХІРУРГІЯ ТА ПЕРИНАТАЛЬНА МЕДИЦИНА Т. VII, №3(25), 2017. УДК 616.34-008.14/15-036-07-08 DOI: 10.24061/2413-4260.VII.3.25.2017.16
29. Єсіпова С.І., Дмитришин Б.Я., Бовкун О.А., Дмитришин О.А. Педіатричні критерії Риму IV: зміни та порівняння з Римськими критеріями III //Сімейна медицина. – 2018. - №1. – С.20-23.
30. Строкова О.А., Еремина Е.Ю. ЭМЕТИЧЕСКИЙ СИНДРОМ (РВОТА); ПРИНЦИПЫ ДИАГНОСТИКИ И ЛЕЧЕНИЯ //Экспериментальная и клиническая гастроэнтерология. – 2018. – (6). – С.116-121.
31. Лук'яненко О.Ю., Пантелєєва Т.І. «Дисфункція біліарного тракту в дітей: традиційні підходи й нові постулати» /ЖУРНАЛ «ГАСТРОЕНТЕРОЛОГІЯ» ТОМ 51, №3, 2017
32. Дифтерія у дітей. Клинические протоколы МЗ Республики Казахстан. Протокол №24 от 29.06.2017 года
33. Лысенко И.М., редактор. Неотложная помощь в педиатрии. Пособие Витебск: ВГМУ; 2018. 299 с.
34. Менингококковая инфекция у детей. Клинические протоколы МЗ Республики Казахстан. Протокол №74 от 03.10.2019 года
35. Наказ МОЗ України №1269 від 05.06.2019 року. Екстрена медична допомога: до госпітальний етап. Новий клінічний протокол.
36. Настанова 00029. Правець, на засадах доказової медицини адаптована для України групою експертів МОЗ України DUODECIM Medical Publications, Ltd. Дата останнього оновлення: 2018-05-17.
37. Настанова 00341. Екстрена медична допомога на до госпітальному етапі, на засадах доказової медицини адаптована для України групою експертів МОЗ України DUODECIM Medical Publications, Ltd. Дата останнього оновлення: 2017-05-11.
38. Настанова (00366). Черепно-мозкова травма, на засадах доказової медицини адаптована для України групою експертів МОЗ України DUODECIM Medical Publications, Ltd. Дата останнього оновлення: 2017-05-11.
39. Настанова 00536. Аномальні менструальні кровотечі, на засадах доказової медицини адаптована для України групою експертів МОЗ України DUODECIM Medical Publications, Ltd. Дата останнього оновлення: 2017-05-11.
40. Настанова 00612. Утруднене дихання у дітей, на засадах доказової медицини адаптована для України групою експертів МОЗ України DUODECIM Medical Publications, Ltd. Дата останнього оновлення: 2017-05-11.

41. Настанова 00613. Ведення дітей з гострою експіраторною обструкцією дихальних шляхів та загостренням бронхіальної астми, на засадах доказової медицини адаптована для України групою експертів МОЗ України DUODECIM Medical Publications, Ltd. Дата останнього оновлення: 2017-05-11.
42. Настанова 00663. Рани та садна у дітей, на засадах доказової медицини адаптована для України групою експертів МОЗ України DUODECIM Medical Publications, Ltd. Дата останнього оновлення: 2017-05-11.
43. Настанова 00667. Переломи в дітей, на засадах доказової медицини адаптована для України групою експертів МОЗ України DUODECIM Medical Publications, Ltd. Дата останнього оновлення: 2017-05-11.
44. Настанова 00670. Травми внутрішніх органів у дітей, на засадах доказової медицини адаптована для України групою експертів МОЗ України DUODECIM Medical Publications, Ltd. Дата останнього оновлення: 2017-05-11.
45. Настанова 00947. Переломи ребр та тазу, НА ЗАСАДАХ ДОКАЗОВОЇ МЕДИЦИНИ АДАПТОВАНА ДЛЯ України групою експертів МОЗ України DUODECIM Medical Publications, Ltd. Дата останнього оновлення: 2017-05-11.
46. Столбняк. Клинические протоколы МЗ Республики Казахстан. Протокол №22 от 12.05.2017
47. Неонатологія: національний підручник: у 2 т./За ред. професора Шунько Є.Є. – К., 2014. – Т.1. – 960 с.
48. Неонатологія: національний підручник: у 2 т. /За ред. професора Шунько Є.Є. – К., 2015. – Т.2. – 640 с.
49. Еталони практичних навичок в неонатології. Навчально-методичний посібник. Шунько Є.Є., Пясецька Н.М., Кончаковська Т.В. та ін. /К., 2011. – 256 с.
50. Особливості становлення та порушення постнатальної гемодинаміки у новонароджених дітей. Критичні вроджені вади серця: клінічні прояви, рання діагностика та сучасна тактика медичної допомоги /Навч. посібник за ред. проф. Шунько Є.Є., Руденко Н.М., Пясецької Н.М. – К., «Рута». – 2017. – 80 с.
51. Підручник з реанімації новонароджених, 7 видання /Амер. Кардіологічна Асоціація, Амер. Академія Педіатрії. – Львів. – 2017. – 303 с.
52. Maternal, Fetal and Neonatal Physiology E. Book (5th ed) /S. Blackburn – Elsevier Health Sciences / - 2017
53. Gomella's Neonatology, Eight Edition /T.L. Gomellas, M.D. Cunningham – McGraw – Hill Education – 2020
54. Jayashree Ramasethu, Suna Seo MD, MacDonald's Atlas of Procedures in Neonatology, Sixth Edition, 2019. – 496 p.
55. Handbook of Neonatal Intensive Care: An Interprofessional Approach 9th Edition /Sandra Lee Gardner, Brian S. Carter, Mary I Enzman-Hines, Susan Niermeyer. Merenstein & Gardner's, 2021. – 1008 p.
56. Clinical Guidelines in Neonatology /L. Jain – McGraw-Hill Education, 2019.

57. Дитяча імунологія: підручник /Л.І. Чернишова, А.П. Волоха, Л.В. Костюченко та ін.; за ред. проф. Л.І. Чернишової, А.П. Волохи. – К.: ВСВ «Медицина», 2013. – 720 с.
58. Інфекційні хвороби у дітей: підручник /Л.І. Чернишова, А.П. Волоха, А.В. Бондаренко та ін.; за ред. Л.І. Чернишової. – К.: ВСВ «Медицина». 2016. – 1016 с.
59. Імунопрофілактика інфекційних хвороб: навч.-метод. посіб. /Л.І. Чернишова, Ф.І. Лапій, А.В. Волоха та ін.; за ред. Л.І. Чернишової, Ф.І. Лапія, А.П. Волохи. – К.: «Агат Прінт», 2020. – 304 с.
60. Вакцинація пацієнтів з первинними імунодефіцитами. Методичні рекомендації. 2020
61. Наказ МОЗ України від 16 вересня 2011 року №595 (у редакції наказу МОЗ України від 11 серпня 2014 року №551 «Про удосконалення проведення профілактичних щеплень в Україні»).
62. Наказ МОЗ України від 18.05.2018 №947 «Про внесення змін до Календаря профілактичних щеплень в Україні».
63. Наказ МОЗ України від 23.04.2019 №958 «Про внесення змін до Календаря профілактичних щеплень в Україні».
64. Наказ МОЗ України від 11.10.2019 №2070 «Про внесення змін до Календаря профілактичних щеплень в Україні та Переліку медичних протипоказань до проведення профілактичних щеплень».
65. Наказ МОЗ України №355 від 09.07.2004 р. «Про затвердження Протоколів лікування дітей за спеціальністю «Дитяча імунологія».
66. Допоміжна література
67. Наказ МОЗ України від 31.12.2009 №1086 «Про затвердження форми первинної облікової документації №063-2/о «Інформована згода та оцінка стану здоров'я особи або дитини одним з батьків або іншим законним представником дитини на проведення щеплення або туберкулінодіагностики» та Інструкції щодо її заповнення».
68. Наказ МОЗ України від 31.12.2009 №1095 «Примірне положення про Кабінет щеплень».
69. Бондаренко А.В., Чернишова Л.І., Гільфанова А.М., Ніконець Л.Д., Шарапова С.О. Аутоімунний полігландулярний синдром 1 типу як первинний імунодефіцит: спектр клінічних проявів. Современная педиатрия. 2017; 3
70. Бондаренко А.В., Чернишова Л.І., Костюченко Л.В., Гільфанова А.М., Рабош Л.В. Мікози у структурі інфекційного синдрому при первинних імунодефіцитах. Современная педиатрия. 2015; 4(68):96-102.
71. Бондаренко А.В. Наслідки первинних імунодефіцитів антитілоутворення в залежності від строків діагностики. Збірник наукових праць співробітників НУОЗ ім. П.Л. Шупика. 2015; 24(3):180-5
72. Бондаренко А.В., Чернышова Л.И., Волоха А.П., Костюченко Л.В., Степановский Ю.С. Молекулярно-генетическая характеристика первичных иммунодефицитов в Украине. Гематология. Трансфузиология. Восточная Европа. 2016; 1:13-23.

73. Волоха А.П., Бондаренко А.В., Чернишова Л.І., Костюченко Л.В. Аутоімунні захворювання при первинних дефіцитах антитілоутворення у дітей. Современная педиатрия. 2018; 2(90):9-13
74. Волоха А.П. Епштейн-Барр вірусна інфекція у дітей. Современная педиатрия, 2015; 4(68):103-10
75. Волоха А.П. Первинні дефіцити антитілоутворення у дітей – сучасні підходи до діагностики та лікування. Современная педиатрия. 2015; 6(70).
76. Волоха А.П., Чернишова Л.І. Транзиторна гіпогаммаглобулінемія у дітей. Педіатрія, акушерство та гінекологія. 2007; 6: 12-16
77. Волоха А.П. Особливості імунного статусу у дітей з первинними дефіцитами антитіло утворення. Перинатология и педиатрия. 2008;1(33):135-139
78. Чернишов В.П., Стамболі Л.В., Осипчук Д.В., Чернишова Л.І., Донської Б.Є. Лабораторная діагностика хронічної гранульоматозної хвороби: порівняння двох методів. Експериментальна та клінічна фізіологія і біохімія. 2016; 2:77-83
79. Krivan G., Chernyshova L., Kostyuchenko L., Lange A., Nyul Z., Bernatowska E. A Multicentre Study on the Efficacy, Safety and Pharmacokinetics of IaYmune®. A Highly Purified 10% Liquid Intravenous Immunoglobulin in Patients with Primary Immune Deficiency. J Clin Immunol. 2017; 37:539-547.
80. Sharapova S, Guryanova I, Pashchenko O, Bondarenko A, Chernyshova L, Belevtsev M, Minakovskaya N, Aleinikova O, et al. Molecular characteristics, clinical and immunologic manifestations of 11 children with Omenn syndrome in East Slavs (Russia, Belarus, Ukraine). Clinical Immunology. 2016; 36(1):46-55
81. Glasmacher JS, Bittner TC, Bondarenko A, Candotti F, Cattoni A, Chernyshova L, et al. Wiskott-Aldrich Syndrome: A Retrospective Study on 575 Patients Analyzing the Impact of Splenectomy, Stem Cell Transplantation, or No Definitive Treatment on Frequency of Disease-Related Complications and Physician-Perceived Quality of Life. Blood. 2016; 128(22): 366
82. Conti SO, Lugo-Reyes LB, Galicia J, Bondarenko A, Chernyshova L, et al/ Mycobacterial disease in patients with chronic granulomatous disease: A retrospective analysis of 71 cases. Journal of Allergy and Clinical Immunology. 2016; 2(28)
83. Toubiana J, Okada S, Hiller J, Bondarenko A, Chernyshova L, et al. Heterozygous STAT1 gain-of-function mutations underlie an unexpectedly broad clinical phenotype: an international survey of 274 patients from 167 kindreds. Blood. 2016; 1.
84. Canadian Immunization Guide: <http://www.phac-aspc.gc.ca/publicat/ciggci/index-eng.php>.
85. Guidance (UK): Immunisation against infectious disease: the green book front cover and contents page <https://www.gov.uk/government/publications/immunisation-against-infectious-disease-the-green-book-front-cover-and-contents-page>.
86. The Australian Immunisation Handbook 10th Edition: <http://www.immunise.health.gov.au/internet/immunize/publishing.nsf/Content/Handbook10-home>.

87. CDC. Epidemiology and Prevention of Vaccine-Preventable Diseases: <http://www.cdc.gov/vaccines/pubs/pinkbook/index.html>.
88. WHO. Vaccine Position Papers: <http://www.who.int/immunization/documents/positionpapers/en>.
89. Усачова О.В., Пахольчук Т.М., Конакова О.В., Сіліна Є.А. Диференційна діагностика менінгококової інфекції, менінгітів різної етіології у дітей: навч. посіб. для студентів 6 курсу 1 та II медичних факультетів. Запоріжжя; 2018ю 97 с.
90. Сучасні проблеми лікування хелікобактер-асоційованих захворювань у дітей: можливості ад'ювантної терапії .О.Ю. Белоусова, Н.В. Павленко, К.В. Волошин [та ін.]/Здоров'я дитини. – 2017. – Т.12, №2.1. – С.239-248. – doi: 10.22141/2224-0551.12.2.1.2017.100987.
91. “Feverish illness in children: assessment and initial management in children younger than 5 years” NICE Clinical Guideline (05.2013) (<https://www.nice.org.uk/guidance/cg160/evidence/fullguidelinepdf189990976> копія з екрану від 19.12.17).
93. Wang S. et al. (2018). Targeting the gut microbiota to influence brain development and function in early life. *Neuroscience & Biobehavioral Reviews*, vol 95, pp.191-201. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.neubiorev.2018.09.002> (accessed December 2018)
94. Hariz A, Bhattacharya PT. Megaloblastic Anemia. *StatPearls*. 2019 Jan
95. Wolffenbuttel BHR, Wouters HJCM, Heiner-Fokkema MR, vanderKlouw MM. The Many Faces of Cobalamin (Vitamin B12) Deficiency. *Mayo Clin Proc Innov Qual Outcomes*. 2019 Jun. 3 (2):200-14
96. Baumann R.J., Kao A., Talavera F. et al (2018) Pediatric Febrile Seizures Guidelines. *Medscape*, Nov. 9
97. Treatment of Helicobacter pylori Infection. William D. Chey, MD, FACP. February 2017. *Am J Gastroenterology* 2017; 112; 212-238; doi:10.1038/ajg.2016.563; <https://gi.org/guideline/treatment-of-helicobacter-pylori-infection/>
98. Paediatric Gastrointestinal Endoscopy: European Society for Paediatric Gastroenterology Hepatology and Nutrition and European Society of Gastrointestinal Endoscopy Guidelines. ESPGHAN guidelines. *Journal of Pediatric Gastroenterology and Nutrition* Thomson, Mike, Tringali, Andrea, Dumonceau, Jean-Marc, Tavares, Marta. 2017 https://journals.lww.com/jpgn/Fulltext/2017/01000/Paediatric_Gastrointes-tinal_Endoscopy__European.22.aspx.
99. F. Gomollon, A. Dignass, V. Annese, H. Tilg, G.V. Assche, James O. Lindsay, L. Biroulet, Paolo Gionchetti, on behalf of ECCO; 3rd European Evidence-based Consensus on the Diagnosis and Management of Crohn's Disease 2016: Part 1: Diagnosis and Medical Management, *Journal of Crohn's and Colitis*, Volume 11, Issue 1, I January 2017, Pages 3-25,
100. <https://doi.org/10.1093/ecco-jcc/jjw168/>
101. Guidelines on eosinophilic esophagitis: evidence-based statements and recommendations for diagnosis and management in children and adults Alfredo J Lucendo, Javier Molina-Infante, Angel Arias, Ulrike von Arnim, Albert J

- Bredenoord, Christian Bussmann, Jorge Amil Dias. *United European Gastroenterology Journal*. Vol. 5, Issue 3, pp. 335-358. January 23, 2017. <https://doi.org/10.1177/2050640616689525//>
102. WGO Global Guideline. Probiotics and prebiotics. Francisco Guarner, Mary Ellen Sanders, Rami Eliakim, Richard Fedorak, Alfred Gangl, James Garisch. World Gastroenterology Organisation, 2017.
 103. http://www.worldgastroenterology.org/guidelines/global-guidelines/probiotics-and-prebiotics?utm_source=UEG%20Website%20%E2%80%93%20Other%20Guidelines&utm_campaign=UEG-Other%20Guidelines-Probiotics%20and%20prebiotics//
 104. Vos, M.B., Abrams, S.H. Barlow, S.E. Caprio, S. Daniels, S.R. Kohli, R. ... & Xanthakos, S.A. (2017). NASPGHAN clinical practice guideline for the diagnosis and treatment of nonalcoholic fatty liver disease in children: recommendations from the Expert Committee on NAFLD (ECON) and the North American Society of Pediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition (NASPGHAN). *Journal of pediatric gastroenterology and nutrition*, 64(2), 319-334.
 105. Beigel JH, Tomashek KM, Dodd LE, et al. Remdesivir for the Treatment of Covid-19 – Preliminary Report. *N Engl J Med* 2020.
 106. Wang Y, Zhang D, Du G, et al. Remdesivir in adults with severe Covid-19: A randomized, double-blind, placebo-controlled, multicenter trial. *Lancet* 2020.
 107. Schillie S, Wester C, Osborne M, et al. CDC Recommendations for Hepatitis C Screening Among Adults – United States, 2020. *MMWR Recomm Rep* 2020; 69:1.
 108. US Preventive Services Task Force, Owens DK, Davidson KW, et al. Screening for Hepatitis C Virus Infection in Adolescents and Adults: US Preventive Services Task Force Recommendation Statement. *JAMA* 2020.
 109. Brown PD, Gondi V, Pugh S, et al. Hippocampal Avoidance During Whole-Brain Radiotherapy Plus Memantine for Patients With Brain Metastases: Phase III Trial NRG Oncology CC001. *J Clin Oncol* 2020; 38:1019.
 110. Poeschel V, Held G, Ziepert M, et al. Four versus six cycles of CHOP chemotherapy in combination with six applications of rituximab in patients with aggressive B-cell lymphoma with favourable prognosis (FLYER): a randomized, phase 3, non-inferiority trial. *Lancet* 2020;394: 2271.
 111. CRASH-3 trial collaborators. Effects of tranexamic acid on death, disability, vascular occlusive events and other morbidities in patients with acute traumatic brain injury (CRASH-3): a randomized, placebo-controlled trial. *Lancet* 2019; 394:1713.
 112. Heijerman HGM, McKone EF, Downey DG, et al. Efficacy and safety of the elexacaftor plus tezacaftor plus ivacaftor combination regimen in people with cystic fibrosis homozygous for the F508del mutation: a

- double-blind, randomized, phase 3 trial. *Lancet* 2019; 394:1940.
113. Middleton PG, Mall MA, Drevinek P, et al. Elexacaftor-Tezacaftor-Ivacaftor for Cystic Fibrosis with a Single Phe508del Allele. *N Engl J Med* 2019; 381:1809.
 114. Lonial S, Jacobus S, Fonseca R, et al. Randomized Trial of Lenalidomide Versus Observation in Smoldering Multiple Myeloma. *J Clin Oncol* 2020; 38:1126.
 115. McMurray JJV, Solomon SD, Inzucchi SE, et al. Dapagliflozin in Patients with Heart Failure and Reduced Ejection Fraction. *N Engl J Med* 2019; 381:1995.
 116. Prevention of Group B Streptococcal Early-Onset Disease in Newborns: ACOG Committee Opinion, Number 797. *Obstet Gynecol* 2020; 135:e51.
 117. Sosa LE, Njie GJ, Lobato MN, et al. Tuberculosis Screening, Testing, and Treatment of U.S. Health Care Personnel: Recommendations from the National Tuberculosis Controllers Association and CDC, 2019. *MMWR Morb Mortal Wkly Rep* 2019; 68:439.
 118. Zeitlin J, Egorova NN, Janevic T, et al. The Impact of Severe Maternal Morbidity on Very Preterm Infant Outcomes. *J Pediatr* 2019; 215:56.
 119. Shi H, Enriquez A, Rapadas M, et al. NAD Deficiency, Congenital Malformations, and Niacin Supplementation. *N Engl J Med* 2017; 377:544.
 120. Wang ME, Biondi EA, McCulloh RJ, et al. Testing for Meningitis in Febrile Well-Appearing Young Infants With a Positive Urinalysis. *Pediatrics* 2019; 144.
 121. Nugent J, Childers M, Singh-Miller N, et al. Risk of Meningitis in Infants Aged 29 to 90 Days with Urinary Tract Infection: A Systematic Review and Meta-Analysis. *J Pediatr* 2019; 212:102.
 122. www.cochrane.org
 123. www.medscape.com
 124. www.nejm.org
 125. www.obgyn.net
 126. <http://aappolicy.aappublications.org/>
 127. <http://www.neonatology.org/>
 128. <http://www.uihealthcare.com/depts./med/pediatrics/iowaneonatologyhandbook/>
/
 - Index.ht
 129. <http://www.sign.ac.uk/guidelines/fulltext/50/index.html>
 130. <http://www.pedialink.org/pedialink/neopix/index2.cfm>
 131. German Physicians Board “Beurteilungskriterien für Leitlinien in der Medizinischen Versorgung <http://www.uni-duesseldorf.de/AWMF/awmf-Fr2.htm>; <http://leitlinien.net/>
 132. Calgary Regional Health Authority “Guideline Development Template” <http://www.crha-health.ab.ca/clin/cme/cpg/cpgdevproc.pdf>
 133. New Zealand Guidelines Group www.nzgg.org.nz/index.cfm?fuseaction=fuseaction_10&fusesubaction=docs&documented=22
 134. University of Melbourne Guideline Development Group

- http://www.rch.org.au/clinicalguide/index.cfm?doc_id=5033
135. US National Guideline Clearinghouse™ (NGC)
http://www.guideline.gov/browse/guideline_index.aspx
136. Royal College of Obstetricians and Gynaecologists
<http://www.rcog.org.uk/index.asp?PageID=8>
137. Neonatology guidelines, Geneva Foundation for Medical Education and Research http://www.gfmer.ch/Guidelines/Neonatology/Neonatology_mt.htm
138. Сторінка сайту кафедри дитячих інфекційних хвороб та дитячої імунології – Режим доступу <https://nmapo.edu.ua/s/np/k/dyt-infektsiinykh-khvorob>
139. Сторінка сайту Міжнародної пацієнтської організації первинних імунодефіцитів. – Режим доступу www.ipopi.org
140. Сторінка сайту ГО «Всеукраїнська асоціація дитячої імунології». – Режим доступу www.vadi.org.ua
141. Сторінка сайту ГО «Рідкісні імунні захворювання». – Режим доступу www.ngo-rid.com
142. Сторінка сайту МОЗ щодо вакцинації. – Режим доступу: www.moz.gov.ua/immunization